

Indland

Jørgen Steen Nielsen

Partiet De Grønne: »Vi er grønne. Og liberale. I den rækkefølge«

Danmark skal hverken ledes af rød eller blå blok. Danmark skal ledes af en grøn blok hen over midten. Fra i dag vil det nye parti De Grønne slås for at muliggøre det

»Det nytter bare ikke at sige, at fordi Kina eller USA er så meget større, så er det uden betydning, hvad vi foretager os,« siger Jonas Holm, som har stiftet partiet De Grønne.

 Sarah Hartvigsen Juncker

 20. februar 2020

 Kommentarer (0)

»Med den nuværende sammensætning af økonomien, kan vi ikke have vækst. Vi bør nærmest have negativ vækst for at respektere klimamålene.«

Jonas Holm er kommet til byen i sin Tesla. Sin grønlakerede Tesla. Som han jævnligt lejer ud via GoMore [<https://gomore.dk/lejebil/127521>](https://gomore.dk/lejebil/127521) . For 595 kroner i døgnet plus 40 øre pr. kilometer for strømmen.

»Jeg har ikke behov for selv at have adgang til den hele tiden. Den ville stå stille 23 timer i døgnet, hvis jeg ikke lod andre bruge den. I morgen er den for eksempel lejet ud, og i julen var den i München,« siger han.

»Jeg tænker, at for eksempel halvdelen af os skal have biler, som vi så deler med andre. Det betyder færre biler, og det betyder, at det bliver billigere for alle. Ved sådan at tænke på en anden måde, tror jeg, vi kan få et bedre liv, samtidig med at vi gør det rigtige.«

Jonas Holm, økonom af uddannelse og med 18 års erfaring som konsulent i IT-og telebranchen, er kommet til byen for at fortælle om forholdet mellem vækst og bæredygtighed, om klimaudfordringen og om det parti, han har stiftet: Danmarks grønne liberale parti, fra i dag under partinavnet De Grønne [<https://degronne.dk>](https://degronne.dk) .

Det med væksten kommer vi tilbage til.

Nogle kan have hørt om den nye partidannelse som Grøn Kurs, men det navn gav gale associationer, og da domænenavnet De Grønne

for nylig blev frigivet efter at have ligget i dvale i mange år, søgte Jonas Holm og hans partifæller straks om at måtte bruge det. I torsdags sagde Social- og Indenrigsministeriet ja.

»Det er vi utrolig glade for,« siger Jonas Holm.

»I de kommende årtier vil den vigtigste kamp i dansk politik blive mellem grøn og sort, snarere end mellem blå og rød. Vores nye partinavn signalerer tydeligt, at vi ønsker at gå forrest i den kamp.«

Står det til det ny parti, skal Danmark altså hverken ledes af rød eller blå blok. Danmark skal ledes af en grøn blok hen over midten, og som et liberalt miljøparti er det De Grønnes primære ambition at bane vej for det.

Foreløbig består partiet af Jonas Holm som formand, en stiftende partigruppe på syv personer – seks erhvervsfolk og en kommandørkaptajn, fem mænd og to kvinder – samt cirka 40 betalende medlemmer. Dertil har omkring 1.000 personer afgivet vælgererklæringer til fordel for partiet, og fra i dag går De Grønne i gang med at indsamle resten af de 20.182 erklæringer, der skal til for at gøre partiet opstillingsberettiget til næste folketingsvalg.

En 'no brainer'

Jonas Holm og hans partikammerater er liberale. Grønne og liberale, i den rækkefølge, betoner de.

»Vi siger med den klassiske britiske filosof og økonom John Stuart Mill, at man må tilstræbe den størst mulige personlige frihed, blot ikke på måder der skader andre. Og det princip udstrækker vi til også at gælde hensynet til næste generation.«

Selv siger partiformanden, at han står et sted mellem Venstre og De Radikale.

»Processen frem mod det nye parti startede med frustration over VLAk-regeringen tilbage i 2018. Der skete så lidt på klimaområdet, og jeg kunne ikke forstå, at liberale politikere var så meget modstandere af at gøre det, jeg opfattede som en *no brainer*, det selvindlysende rigtige i at korrigere priserne, så markeds kræfterne selv kan drive den grønne omstilling. Der var alt for meget fokus på udlændingepolitikken på bekostning af vores egentlige problem: At få gennemført den grønne omstilling.«

Siden er det ifølge Jonas Holm blevet lidt bedre, men der er stadig for lidt handling.

»Det er fint med klimaloven og målet om 70 procent CO₂-reduktion i 2030, men der er stadig for meget snak, og når man ser på det seneste finanslovsforløb, oplever jeg ikke, at politikerne tager det helt alvorligt. Tilsvarende er der allerede kommet indikationer fra nogle deltagere i erhvervslivets klimapartnerskaber om, at der, hvor det virkelig kommer til at gøre ondt, kan de ikke nå målet.«

Flere afgifter

For De Grønne bør en grøn skattereform med en mærkbar og stigende CO₂-afgift, afgifter på fly, cement, okse- og lammekød samt trængselsafgifter eller roadpricing være nøgleelementer i den kommende klimahandlingsplan.

»Det er grundlæggende liberalt at gå ind for klimaafgifter, der er høje nok til at internalisere de omkostninger, drivhusgasudledningerne belaster klimaet og naturen med,« siger Jonas Holm.

»Folk, der stemmer på Venstre eller Liberal Alliance, reagerer instinktivt negativt på klimaafgifter. Når man så forklarer dem, at vi ikke vil hæve det samlede skattetryk, men indføre for eksempel CO₂-afgift og roadpricing uden at hæve skattetrykket, så begynder de at se positivt på det. Det skal ikke blive dyrere at være bilist, men det skal blive dyrere at brænde benzin og diesel af. Ligesom det skal blive dyrere at spise en masse oksekød. Og billigere, hvis du opfører dig grønt, for eksempel kører elbil.«

»Tilsvarende er der en bekymring for, at afgifterne virker socialt skævt. Vi siger, at omstillingen nødvendigvis skal gennemføres. Det er udgangspunktet. Men det skal ske så socialt afbalanceret som muligt. Vi skal ikke skabe samme problemer som i Frankrig, hvor man ville lægge afgifter på diesel og samtidig give topskattelettelser. Vi vil lægge en afgift på CO₂, men samtidig sænke skatten i bunden eller give for eksempel halvdelen tilbage via en klimabonus, så folk stadig kan have råd til måske én flyrejse om året. At flyve til Thailand tre gange om året bliver der nok ikke råd til i fremtiden, men det er jo også hele ideen: Det skal blive dyrere at gøre det forkerte, og man slipper for ekstraomkostninger, hvis man gør det rigtige.«

Blandt De Grønnes politiske pejlemærker er, at Danmark skal være nettonuludleder af CO₂ allerede i 2040, at der skal siges nej til nye tilladelser til olie- og gasudvinding i Nordsøen, at landbrugsstøtten skal fremme grøn omstilling, økologi og bedre dyrevelfærd, at foder til dyreproduktion som udgangspunkt skal produceres i Danmark, og at antallet af dyr i landbruget skal ned og landbrugsarealer

omlægges til naturskov. Desuden skal CO₂-mærkning og CO₂-budgetter indføres, deleøkonomien fremmes, skattespekulation bekæmpes og borgerløn testes.

Bolværk mod sort politik

– *Vi har allerede Alternativet, De Radikale, SF og Enhedslisten. Man kan næsten ikke se forskel på deres grønne programmer og jeres. Hvad skal vi med De Grønne?*

»Du siger det næsten selv. Alle de partier, du nævner, peger på Mette Frederiksen (S). Vi har meget til fælles med Alternativet og Enhedslisten i den grønne politik, men vi er samtidig et liberalt parti,« siger han og fortsætter.

»Et eksempel: Vi kæmper ikke aktivt for at hæve grænsen for, hvornår man skal betale topskat, men hvis der tegner sig et flertal med vore stemmer, så vil vi være med. Det liberale synspunkt er, at det skal kunne betale sig bedre at arbejde, og ved at hæve topskattegrænsen får du mest for pengene i form af øget arbejdsudbud.«

»Hvis magten i dansk politik på et tidspunkt skifter tilbage til blå blok, og vi får et Venstre, der fortsat har Inger Støjberg som næstformand og måske kan mønstre 90 mandater med Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige, så risikerer vi, at Venstre svinger tilbage til en sort politik præget af udlændingekritik på bekostning af grøn politik. Derfor er det vigtigt med et parti, der appellerer til vælgere, som godt nok vil pege på Jacob Ellemann, men også for enhver pris undgå, at en ny regering baserer sig på Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige.«

»De Grønne i Folketinget vil arbejde for at trække Venstre og De Konservative ind mod midten for at lave politik med De Radikale, Alternativet og sågar SF,« siger Jonas Holm.

Han tilføjer, at hvis Venstre dæmper sit fokus på udlændingepolitikken og »følger den grønnere politik, som Tommy Ahlers står for«, så er det fint, og så behøver De Grønne ikke komme i Folketinget.

»Jeg har bare meget svært ved at forestille mig Venstre rykke sig så meget i betragtning af deres særinteresser i blandt andet landbruget og hos Dansk Industri.«

Væksten

– *Et liberalt grundsynspunkt plejer at være, at der hverken er eller må sættes grænser for vækst. Hvad siger I?*

»Vi siger, at Danmark skal være CO₂-neutral i 2040. Ingen ved, om det kan lade sig gøre at have vækst inden for den ramme, men den grundlæggende ambition er at have mindre sort vækst og mere grøn vækst. I bedste fald kan vi opretholde samme vækstrate som nu, men det bør være sådan, at hver gang vi bruger en krone på at skabe vækst, så reducerer det samtidig CO₂-udledningerne, fordi vækster består i at erstatte fossil energi med vind, benzinbiler med elbiler osv.«

– *Klimahensyn er ikke eneste vækstbegrænsende faktor. Også hensynet til naturgrundlaget, råstofferne, drikkevandsreserverne, menneskers krav på landskabsbeskyttelse kan spærre for vækst, herunder også vækst i grønne teknologier?*

»Selvfølgelig er der også begrænsninger i forhold til den slags ressourcer, og det er ikke en løsning at flytte ressourcebelastende produktioner til andre lande. Menneskers uvilje mod at have vindmøller eller solcelleparker i nærheden er også en begrænsning, men nu er Folketinget blevet enige om et klimamål på 70 procent CO₂-reduktion, og så må vi vælge, om vi vil betale lidt mere for at få vindmøllerne placeret til havs, eller om vi vil betale lidt mindre og så have dem på land. Det må aldrig blive sådan, at fordi vi ikke vil se på vindmøller, så kan vi ikke nå klimamålet,« siger Jonas Holm og påpeger betydningen af lokalt medejerskab i omstillingen.

»Hvis man skal have en vindmøllepark i nærheden og ikke selv får noget som helst ud af det, så er det klart, man helst vil være fri. Økonomisk inddragelse af lokalsamfundet og inddragelse i beslutningsgangen er en god måde at gøre det på.«

»Jeg tror i øvrigt, at mental sundhed er en faktor, der kan komme til at sætte grænser for væksten. Mange unge trives dårligere og dårligere, og det kan skyldes mange ting, herunder stræben efter vækst. Men stræben efter vækst handler i realiteten sjældent om penge, men om at blive gladere, få det bedre. Og så er svaret måske ikke at arbejde en time ekstra for at få råd til at rejse til Thailand. Måske er det snarere at arbejde en time mindre og så blive hjemme i Danmark. At arbejde en time mindre styrker ikke den økonomiske vækst, men hvis mennesker får det mentalt bedre, er det en god ting. Velfærd kan ikke måles via vækst i BNP,« siger han.

Uafhængigt af diskussionerne om grænser for vækst, er de faktiske vækstrater i den vestlige verdens økonomi faldet gennem adskillige årtier. Væksten er ikke, hvad den har været. Ifølge Jonas Holm, der har læst økonomi på den berømte business school INSEAD, handler

det blandt andet om, at en del vækststimulerende tiltag er engangsføreteelser, som ikke kan gentages. Kvindernes indtog på det lønnede arbejdsmarked er et eksempel. Samtidig har man besluttet at reducere arbejdstiden for at opnå mere fritid på bekostning af væksten.

»Vi bliver hver især rigere som mennesker, men producerer, alt andet lige, mindre.«

– *Kan samfundet hænge sammen med lavere vækstrater?*

»Sagtens. Og hvis du ser på, hvad det koster på samfundsøkonomien at nå vores klimamål, så går estimerne fra 0,5 til højst 1,5 procent af BNP. Det er jo ingenting. Det svarer til, at vi i 2030 skal tilbage til at leve, som i 2028 eller 2029, hvor vi vil være meget rigere end i dag.«

»Økonomien skal ikke gå i stå. I en økonomi, hvor vækstraten for eksempel er nul, kan og skal der stadig være dynamik. I et bæredygtighedsperspektiv har ét af problemerne historisk været fagbevægelsens krav om stadig reallønsvækst, som har forudsat tilsvarende vækst i økonomien og dermed typisk vækst i ressourceforbrug og belastning af miljøet. Nu kræver man i stigende grad fritid frem for reallønsvækst, og dermed bliver presset for vækst i økonomien mindre.«

– *Nogle siger, at vi ikke klarer udfordringen, at det er håbløst af afværge klimakatastrofen?*

»Isoleret set er det helt ligegyldigt, hvad Danmark eller den enkelte dansker gør. Det nytter bare ikke at sige, at fordi Kina eller USA er så meget større, så er det uden betydning, hvad vi foretager os. Det svarer til, at du under en gåtur i skoven smider dit skrald og siger, at det er ligegyldigt i den store sammenhæng. Men hvis alle tænker sådan, er der pludselig skrald over det hele. Danmark skal vise Kina, USA og andre, at det giver mening økonomisk, socialt og på anden vis at gøre det rigtige. Vise at man kan løfte befolkningens velfærd uden at skade planeten.«

Jonas Holm understreger, at der netop nu er et mulighedernes vindue for den grønne omstilling, fordi økonomien stadig har det godt.

»Kommer der krise og høj arbejdsløshed, får man aldrig Mette Frederiksen til at stemme for det her,« siger den grønne partiformand.